

Pismo
Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego

POLITEJA

29
2014

- Stolica Apostolska na arenie międzynarodowej
w okresie pontyfikatu Jana Pawła II (1978-2005)
- Od konkordatu 1925 do konkordatu 1993. Stosunki
dyplomatyczne między Polską a Stolicą Apostolską
w XX wieku

Publikacja wydana dzięki
pomocy *de minimis* z Ministerstwa
Nauki i Szkolnictwa Wyższego
oraz środkom Wydziału Studiów
Międzynarodowych i Politycznych UJ.

Publikacja wydana w dwóch wersjach:
elektronicznej i drukowanej. Wersją
pierwotną jest format elektroniczny

„POLITEJA.

Pismo Wydziału Studiów
Międzynarodowych i Politycznych
Uniwersytetu Jagiellońskiego”
ul. Piłsudskiego 13, pok. 209
31-110 Kraków
tel.: 12 663 34 74, fax: 12 421 53 65
politeja@uj.edu.pl
www.politeja.wsmip.uj.edu.pl

Księgarnia Akademicka Sp. z o.o.
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./fax: 12 431 27 43
akademicka@akademicka.pl
www.akademicka.pl

ISSN 1733-6716

Redakcja tekstów:
Justyna Wójcik

Projekt okładki:
Łukasz Fyderek

Typografia, skład i łamanie:

www.anatta.pl

Nakład: 150 egz.

RECENZENCI

Saad Abudayeh (Jordan University)

Roman Bäcker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu)

Bożena Bankowicz (Uniwersytet Jagielloński)

Marek Bankowicz (Uniwersytet Jagielloński)

Włodzimierz Bernacki (Uniwersytet Jagielloński)

Maksim Bulachtin (Perm University)

Jacek Czaputowicz (Uniwersytet Warszawski)

Adam Chmielewski (Uniwersytet Wrocławski)

Joachim Diec (Uniwersytet Jagielloński)

Artur Demchuk (Lomonosov Moscow State University)

Andrzej Dudek (Uniwersytet Jagielloński)

Wojciech Kaute (Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Wawrzyniec Konarski (Uniwersytet Jagielloński)

Leszek Korporowicz (Uniwersytet Jagielloński)

Krzysztof Kościelniak (Uniwersytet Jagielloński)

Barbara Krauz-Mozer (Uniwersytet Jagielloński)

Paulina Kewes (University of Oxford)

Marek Maciejewski (Uniwersytet Wrocławski)

Gerhard Meiser (Universität Halle)

Włodzimierz Mich (Uniwersytet Marii Curie
Sklódowskiej w Lublinie)

Andrea Schmidt (Pecs University)

Mieczysław Smoleń (Uniwersytet Jagielloński)

Barbara Stoczewska (Uniwersytet Jagielloński)

Lucjan Suchanek (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
w Oświęcimiu)

Krzysztof Szczerski (Uniwersytet Jagielloński)

Dariusz Szpoper (Uniwersytet Gdański)

Janusz J. Węc (Uniwersytet Jagielloński)

Howard Williams (Aberystwyth University)

Ryszard Zięba (Uniwersytet Warszawski)

Władysław Zuziak (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II
w Krakowie)

Pismo Wydziału Studiów Międzynarodowych
i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego

POLITEJA

NR 3 (29)

KRAKÓW 2014

RADA PROGRAMOWA

- Prof. Jerzy Axer** (Uniwersytet Warszawski)
Prof. Andrea Ciampani (LUMSA, Roma)
Prof. Břetislav Dančák (Masaryk University, Brno)
Prof. Rahul Peter Das (Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg)
Prof. Taras Finikov (KROK University, Kyiv)
Prof. Saleh K. Hamarneh (Jordan University)
Prof. Ferenc Hörcher (Pázmány Péter Catholic University, Budapest)
Prof. Alvydas Jokubaitis (Vilnius University)
Prof. Wiesław Kozub-Ciembroniewicz (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków
Międzynarodowych UJ)
Prof. Zdzisław Mach (Instytut Europeistyki UJ)
Prof. Andrzej Mania (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)
Prof. Tadeusz Paleczny (Instytut Studiów Regionalnych UJ)
Prof. Dorota Praszałowicz (Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ)
Prof. Anna Rażny (Instytut Rosji i Europy Wschodniej UJ)
Prof. John Robertson (Cambridge University)
Prof. Irena Stawowy-Kawka (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków
Międzynarodowych UJ)
Prof. Noël O'Sullivan (University of Hull)
Prof. Adam Wałaszek (Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ)
Prof. Andrey Yuriyevich Shutov (Lomonosov Moscow State University)
Prof. Andrzej Zięba (Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

REDAKTOR NACZELNY CZASOPISMA

- Prof. Bogdan Szlachta**
(Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

SEKRETARZ REDAKCJI CZASOPISMA

- Dr hab. Dorota Pietrzyk-Reeves**
(Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)
Dr Arkadiusz Górniewicz
(Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ)

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

5 *Od redakcji*

STOLICA APOSTOLSKA NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ W OKRESIE PONTYFIKATU JANA PAWŁA II (1978-2005)

7 **Stanisław Dziwisz**, *Słowo wstępne*

11 **Piotr Mazurkiewicz**, *Polityka i wartości w działaniach Jana Pawła II na arenie międzynarodowej*

23 **Luigi Negri**, *Il significato internazionale del magistero sociale del Santo Giovanni Paolo II P.M.*

37 **Lorenzo Ornaghi**, *'Comunità internazionale' e 'famiglia umana' nel pensiero e nell'azione di Giovanni Paolo II*

55 **Celestino Migliore**, *Stolica Apostolska i główne problemy Narodów Zjednoczonych w okresie pontyfikatu Jana Pawła II*

61 **Giovanni Barberini**, *Giovanni Paolo II e l'Europa*

75 **Roberto Formigoni**, *Giovanni Paolo II al Parlamento Europeo nel 1988 – La promozione dei valori umani, eredità dell'Europa e salvaguardia della sua identità*

83 **Thomas Hong-Soon Han**, *Giovanni Paolo II: testimone della speranza per l'Asia*

93 **Henryk Hoser**, *Jan Paweł II i obecność Stolicy Apostolskiej na Czarnym Łądzie*

101 **Enrique Elias Dupuy**, *L'America Latina nell'operato della Santa Sede durante il Pontificato di Giovanni Paolo II*

113 **Manuel Monteiro de Castro**, *Giovanni Paolo II – pellegrino di pace e di speranza in Messico, San Salvador e Fatima nelle testimonianze di un Nunzio Apostolico*

- 121 **Maciej Mróz**, *Polityka wschodnia Stolicy Apostolskiej w latach 1978-1989/90: idee i wartości w działaniu*
- 147 **Tadeusz Pieronek**, *Polityka konkordatowa Stolicy Apostolskiej ze szczególnym uwzględnieniem krajów Europy Środkowej i Wschodniej*
- 179 **Józef Krukowski**, *Funkcje stabilizacyjne konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską z 1993 r. w procesie normalizacji stosunków państwo-Kościół*
- 203 **Hanna Suchocka**, *Jan Paweł II wobec zmian w Polsce w związku z wejściem do Unii Europejskiej*
- 213 **Józef Kowalczyk**, *Stosunki Polski ze Stolicą Apostolską i kwestia konkordatu z 1993 roku (prezentacja książki)*
- 219 **Krzysztof Strzałka**, *Dyplomacja czasów przełomu: Jan Paweł II i kształtowanie się dyplomacji publicznej Stolicy Apostolskiej*
- 245 **Paweł Ptasznik**, *Jan Paweł II i ekumenizm*
- 257 **Jacek Moskwa**, *Jan Paweł II wobec wartości kultury*
- **OD KONKORDATU 1925 DO KONKORDATU 1993.
STOSUNKI DYPLOMATYCZNE MIĘDZY POLSKĄ
A STOLICĄ APOSTOLSKĄ W XX WIEKU**
- 261 **Hanna Suchocka**, *Wstęp*
- 265 **Giovanni Lajolo**, *Polityka konkordatowa Stolicy Apostolskiej*
- 283 **Krzysztof Krasowski**, *Konkordat polski z 1925. Geneza – postanowienia – wykonanie*
- 315 **Hieronim Fokciński**, *Działalność Ambasady RP przy Stolicy Apostolskiej w okresie II wojny światowej*
- 323 **Achille Silvestrini**, *Stosunki Stolicy Apostolskiej z Polską z perspektywy Ostpolitik*
- 331 **Alojzy Orszulik**, *Droga do pełnej normalizacji stosunków między państwem i Kościołem oraz między PRL a Stolicą Apostolską*

345 Józef Kowalczyk, *Znaczenie konkordatu zawartego między Polską i Stolicą Apostolską w 1993 r. dla nowego uregulowania relacji Kościoła katolickiego z państwem demokratycznym*

355 Krzysztof Skubiszewski, *Miejsce Stolicy Apostolskiej w polskiej polityce zagranicznej w latach 1989-1993*

367 Marek Inglot, *Podsumowanie*

371 Hanna Suchocka, *Ocena konkordatu w dwadzieścia lat po jego podpisaniu*

VARIA

381 Robert Węgrzyn, *Kontrowersje wokół polskiego konkordatu*

401 Małgorzata Gaszyńska-Magiera, *Ojczyzna w homiliach i przemówieniach Jana Pawła II wygłoszonych podczas pielgrzymek do Polski w latach 1979-1987*